

SPIROX, S.R.O.

**VÝZKUM NÁZORŮ A POSTOJŮ OBČANŮ ČR
K PROBLEMATICE ZDRAVOTNICTVÍ
A ZDRAVÉHO ZPŮSOBU ŽIVOTA**

REPREZENTATIVNÍ SOCIOLOGICKÝ VÝZKUM

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z VÝZKUMU

ČÁST: OBČANÉ ČR A HOMEOPATIKA

**URČENO: NESTÁTNÍMU ZDRAVOTNICKÉMU ZAŘÍZENÍ
PROF. MUDR. MILOŠ VELEMÍNSKÝ S.R.O.**

**UPOZORNĚNÍ: ÚDAJE OBSAŽENÉ V TÉTO ZPRÁVĚ JSOU MAJETKEM
NESTÁTNÍHO ZDRAVOTNICKÉHO ZAŘÍZENÍ PROF. MUDR. MILOŠ
VELEMÍNSKÝ S.R.O. A LZE JE VYUŽÍVAT POUZE S JEHO SOUHLASEM.**

© SPIROX, S.R.O.

PRAHA, ÚNOR 2020

O B S A H

A. VSTUPNÍ INFORMACE	3
1. ZAMĚŘENÍ VÝZKUMU	3
2. ČASOVÝ HARMONOGRAM VÝZKUMU	4
3. METODIKA VÝZKUMU	4
4. VÝBĚR RESPONDENTŮ A CHARAKTERISTIKA VÝBĚROVÉHO SOUBORU	5
5. RESPONDENCE A NON-RESPONDENCE	7
6. PŘÍPRAVA DATOVÉHO SOUBORU A ZPRACOVÁNÍ DAT	8
B. VÝSLEDKY	10
1. NÁZORY OBČANŮ NA PROSPĚŠNOST UŽÍVÁNÍ HOMEOPATICKÝCH PŘÍPRAVKŮ V DĚTSKÉM VĚKU	10
2. NÁZORY OBČANŮ NA PROKAZATELNOST LÉČEBNÝCH PROSTŘEDKŮ V HOMEOPATICKÝCH PŘÍPRAVCÍCH	12
3. NÁZORY OBČANŮ NA ÚČINNOST HOMEOPATICKÝCH PŘÍPRAVKŮ	14
4. ZKUŠENOSTI OBČANŮ Z LÉČENÍ HOMEOPATICKÝMI PŘÍPRAVKY	16
C. ZÁVĚREČNÉ SHRNUTÍ	21
PŘEHLED TABULEK	23
PŘEHLED GRAFŮ	23

A. VSTUPNÍ INFORMACE

1. ZAMĚŘENÍ VÝZKUMU

Výzkum názorů a postojů občanů České republiky k otázkám zdravotnictví a k problematice zdraví má charakter omnibusu a je prováděn pravidelně od roku 1995. Jeho předmětem jsou dva základní okruhy otázek:

- ◆ problematika zdravotnictví v České republice, názory na jeho vývoj a současný stav;
- ◆ specifické otázky, týkající se zdraví a zdravého způsobu života, včetně péče o vlastní zdraví a preventivních přístupů v této oblasti.

První skupina otázek, týkajících se problematiky zdravotnictví, se v průběhu opakované realizace výzkumu relativně nemění a vývoj názorů v této oblasti lze dlouhodobě porovnávat. Informace získané na základě jejich vyhodnocení lze volně využívat s uvedením pramene.

Druhá skupina tzv. specifických otázek se týká problematiky vlastního zdraví a zdravého životního stylu. Vzhledem k tomu, že výzkum má charakter omnibusu, jsou tyto otázky zařazovány aktuálně dle požadavků jednotlivých účastníků výzkumu a poznatky získané na základě jejich vyhodnocení jsou majetkem těchto účastníků. Nelze je proto využívat bez jejich souhlasu. ***Do této skupiny patří i předkládaná zpráva, týkající se postojů občanů ČR k homeopatikům, která byla zpracována pro potřeby Nestátního zdravotnického zařízení prof. MUDr. Miloš Velemínský s.r.o.***

2. ČASOVÝ HARMONOGRAM VÝZKUMU

Výzkumný záměr a projekt výzkumu byl zpracován v průběhu září - října 2019. Jeho oponování proběhlo počátkem listopadu 2019 a předvýzkum sloužící k ověření instrumentů a znění jednotlivých otázek byl realizován na výběrovém souboru 239 respondentů v období od 4. 11. 2019 do 10. 11. 2019. V tomto období proběhly rovněž instruktáže všech tazatelů.

Vlastní terénní šetření bylo uskutečněno v celé České republice v období od 18. 11. 2019 do 6. 12. 2019. Shromáždění tazatelských archů, jejich optická a logická kontrola a vkládání dat do počítače proběhlo do 17. prosince 2019, do 31. prosince 2019 bylo uskutečněno vyvážení dat, jejich základní matematicko–statistická analýza, zpracování frekvenčních a vybraných kontingenčních tabulek a provedena základní interpretace dat včetně zpracování a oponování signální zprávy.

3. METODIKA VÝZKUMU

Výzkum byl koncipován jako sociologický dle projektu a s využitím výzkumných instrumentů, zpracovaných zadavatelem a připomínkovaných kompetentními pracovníky realizátora výzkumu. Terénní šetření bylo provedeno technikou standardizovaného řízeného rozhovoru tazatele s respondentem (face-to-face). Konečná podoba tazatelského archu byla stanovena na základě výsledků předvýzkumu.

Sběr dat byl zabezpečován 202 profesionálními tazateli SPIROX, s.r.o. v celé České republice. Optickou, logickou kontrolu, kódování a vkládání dat do počítače, tabelování a interpretaci výsledků realizovali pracovníci SPIROX, s.r.o..

Statistické zpracování dat bylo provedeno programem SASD 1.4.10 (Statistická analýza sociálních dat). Zpracován byl 1. stupeň třídění a kontingenční tabulky vybraných ukazatelů 2. stupně třídění. Míra závislosti vybraných znaků byla stanovena na základě χ^2 , testu nezávislosti a dalších

testovacích kritérií, aplikovaných dle charakteru znaků. Na základě této analýzy byla provedena interpretace dat a zpracovány příslušné tabulky a grafy.

4. VÝBĚR RESPONDENTŮ A CHARAKTERISTIKA VÝBĚROVÉHO SOUBORU

Údaje, jejichž rozboru je tato zpráva věnována, byly získány od výběrového souboru o velikosti **1806** jedinců vybraných náhodným výběrem pomocí kvót (kvótní výběr). Soubor je reprezentativním vzorkem populace České republiky ve věku nad 15 let. Reprezentativnost byla odvozena od základního souboru obyvatelstva České republiky ve věku od 15 let více.¹⁾

Složení výběrového souboru v intencích základních demografických znaků je následující. Z hlediska **pohlaví** tvoří soubor **883 (48,9%)** mužů a **923 (51,1%)** žen, což odpovídá analogické skladbě populace ČR ve věku od 15 let více. Z hlediska relativních četností nebyla zjištěna odchylka výběrového souboru od základního souboru, což znamená, že **výzkum je reprezentativní pro obyvatelstvo České republiky ve věku nad 15 let z hlediska pohlaví.**

Věkové skupiny v kombinaci se skupinami dle pohlaví jsou ve výběrovém souboru zastoupeny procentně takto:

Tabulka č. 1 – Složení výběrového souboru dle pohlaví a věku

	MUŽI			ŽENY		
	A	%	ODCHYLKA	A	%	ODCHYLKA
15 - 19 let	49	2,7	0,0	46	2,5	-0,1
20 - 24 let	51	2,8	0,0	50	2,8	+0,1
25 - 34 let	145	8,0	0,0	134	7,4	-0,1
35 - 44 let	179	9,9	0,0	169	9,4	+0,1
45 - 54 let	151	8,4	0,0	145	8,0	-0,1
55 - 64 let	131	7,3	+0,1	135	7,5	+0,1
nad 65 let	177	9,8	0,0	244	13,5	0,0

¹⁾ Viz Věkové složení obyvatelstva České republiky v roce 2017. Stav k 31. 12. 2018. Praha, Český statistický úřad 2019.

Ve srovnání s věkovým členěním základního souboru nepřesahuje odchylka 0,1%. Lze konstatovat, že **výsledky výzkumu jsou reprezentativní pro jednotlivé věkové skupiny obyvatelstva České republiky nad 15 let.**

K **územnímu, resp. regionálnímu** zařazení dotazovaných slouží členění dle krajů ČR, platné od roku 2001.

Tabulka č. 2 – Složení výběrového souboru dle krajů

KRAJ	A	%	ODCHYLKA
PRAHA	222	12,3	0,0
STŘEDOČESKÝ	227	12,6	0,0
JIHOČESKÝ	109	6,0	0,0
PLZEŇSKÝ	99	5,5	0,0
KARLOVARSKÝ	51	2,8	0,0
ÚSTECKÝ	138	7,6	0,0
LIBERECKÝ	74	4,1	0,0
KRÁLOVÉHRADECKÝ	94	5,2	0,0
PARDUBICKÝ	89	4,9	0,0
VYSOČINA	88	4,9	0,0
JIHOMORAVSKÝ	202	11,2	0,0
OLOMOUCKÝ	107	5,9	0,0
ZLÍNSKÝ	99	5,5	0,0
MORAVSKOSLEZSKÝ	207	11,5	0,0

Ve srovnání s členěním základního souboru nebyla zjištěna žádná odchylka.

Lze konstatovat, že výsledky výzkumu jsou reprezentativní pro populaci České republiky nad 15 let z hlediska pohlaví, věku a regionu.

Předběžná analýza získaných údajů ukázala, že z uvedených hledisek, jimiž je možné daný soubor popsat a charakterizovat, osvědčují nejlépe svou požadovanou diferenciací funkci základní demografické ukazatele, a sice znaky **pohlaví, věku a regionální příslušnosti**. Proto také jsou tyto znaky v následujícím výkladu využívány víceméně stabilně, pochopitelně tam, kde příslušná korelace dává nějaký smysl a zjištěné rozdíly jsou natolik zřejmé, aby to odpovídalo jejich prezentaci.

Z dalších znaků, u kterých sice nebyla reprezentativnost sledována, ale které byly v rámci výzkumu zjišťovány, lze uvést vzdělání, rodinný stav, počet dětí, velikost místa bydliště, povolání, výši čistého měsíčního příjmu rodiny a stanovisko k náboženské víře. Tam, kde se ukázala statisticky významná souvislost, je na tuto skutečnost upozorněno. Nicméně v důsledku toho, že data této skupiny nejsou reprezentativní, lze zjištěné statisticky významné souvislosti interpretovat pouze jako tendence.

5. RESPONSE A NON-RESPONSE

V rámci terénního šetření bylo tazateli osloveno celkem **2041** náhodně vybraných občanů s žádostí o rozhovor k problematice zdravotnictví a zdravého způsobu života populace. Rozhovor odmítlo poskytnout **235 respondentů, t.j. 11,5% všech oslovených**. S rozhovorem naopak souhlasilo **1806 respondentů, t.j. 88,5% oslovených**.

Struktura odmítnutí rozhovoru z hlediska pohlaví a věku je patrná z následující tabulky:

Tabulka č. 3 – Odmítnutí účasti ve výzkumu dle pohlaví a věku

	MUŽI			ŽENY			CELKEM		
	OSL.	ODM.	%	OSL.	ODM.	%	OSL.	ODM.	%
15 - 19 let	62	13	21,0	55	9	16,4	117	22	18,8
20 - 24 let	59	8	13,6	53	3	5,7	112	11	9,8
25 - 34 let	163	18	11,0	143	9	6,3	306	27	8,8
35 - 44 let	207	28	13,5	191	22	11,5	398	50	12,6
45 - 54 let	171	20	11,7	160	15	9,4	331	35	10,6
55 - 64 let	148	17	11,5	151	16	10,6	299	33	11,0
65 A VÍCE	204	27	13,2	274	30	10,9	478	57	11,9
CELKEM	1014	131	12,9	1027	104	10,1	2041	235	11,5

Analýza odmítnutí účasti ve výzkumu z hlediska pohlaví signalizuje, že ochota mužů účastnit se výzkumu byla menší než ochota žen. Nejméně byli ochotni zapojit se do výzkumu muži a ženy ve věku 15 – 19 let. Nejvíce byli ochotni zapojit se do výzkumu muži ve věku 25 – 34 let a ženy ve věku 20 – 24 let.

Celkově lze konstatovat, že míra odmítnutí účasti ve výzkumu byla nízká. Vyššímu procentu odmítnutí zabránila speciální příprava tazatelů se zaměřením na způsob navázání kontaktu, vyvolání důvěry respondenta a způsob komunikace s cílem získat ho pro účast ve výzkumu, která proběhla v rámci instruktáží.

Z hlediska důvodů byl nejčastější příčinou odmítnutí účasti ve výzkumu nedostatek času (vedlo 44,5% respondentů). Druhou nejčastější příčinou byl nezájem o účast či neochota (27,1%), dalších 10,9% respondentů uvedlo jako příčinu odmítnutí skutečnost, že dotazník je příliš dlouhý a otázky příliš náročné. rovněž 10,9% dotázaných vyslovilo obavy ze zneužití poskytnutých odpovědí nebo považovalo výzkum za zásah do svého soukromí a vyjádřilo k němu nedůvěru, dalších 3,3% uvedlo jako příčinu odmítnutí pochybnosti o smyslu výzkumu nebo ho označilo za zbytečný, 1,1% respondentů odmítlo z důvodu vysokého věku a neschopnosti pochopit smysl otázek a zbývajících 2,2% příčinu odmítnutí účasti nevedlo.

6. PŘÍPRAVA DATOVÉHO SOUBORU A ZPRACOVÁNÍ DAT

Každý vyplněný tazatelský arch prošel důkladnou logickou a optickou kontrolou. Kontrolovány byly logické vazby a úplnost a věrohodnost vyplnění. Vyřazeno bylo 32 tazatelských archů s nefunkčními logickými vazbami a neúplně vyplněné (zpravidla ty, u kterých se respondent odmítl odpovídat na otázky a rozhodl se předčasně ukončit rozhovor a část tazatelského archu tak zůstala nevyplněná). Tyto tazatelské archy byly zahrnuty do non-response.

Použitá výzkumná metodika zahrnovala u vybraných znaků několik úrovní filtrace během rozhovoru. Pochopitelně zde vznikl problém dvou typů chybějících údajů - za prvé tzv. strukturálních missingů, to jsou případy, kdy údaj chybí, protože otázka nebyla položena na základě podmínky filtru, za druhé tzv. pravých missingů, kdy otázka měla být položena a nebyla nebo byla položena a nebyla zodpovězena - takovýchto chybějících údajů nebylo mnoho,

nicméně se vždy v dotazových šetřeních vyskytují. Vzhledem k tomu, že pro matematicko-statistické analýzy je potřeba definovat chybějící nebo nevalidní údaje jako jednu hodnotu, sloučili jsme oba typy missingů. Vlastní analýzy pak byly samozřejmě provedeny na základě validních hodnot každého znaku.

Mezi použitými položkami byly spojité odpovědi. Logicky bylo pak potřeba provést řadu transformací na datovém souboru, aby bylo možné hlavní výsledky přehledně shrnout. V důsledku zmíněné transformace se změnil charakter znaků u transformovaných proměnných ze spojitých většinou na intervalové či kategoriální.

B. VÝSLEDKY

Výzkum byl zaměřen na identifikaci postojů občanů ČR k homeopatickým přípravkům. Jeho cílem bylo zjistit, jaké jsou názory občanů na podávání homeopatik v dětském věku, zda homeopatika obsahují prokazatelné léčebné prostředky a zda jsou účinnější než klasická medicínská terapie. Dalším z cílů výzkumu bylo identifikovat zkušenosti občanů ČR s užíváním homeopatických přípravků.

Analýzy byly prováděny na základě prvního a druhého stupně třídění. Statisticky významné souvislosti mezi sledovanými znaky byly testovány prostřednictvím testu Chí kvadrát dobré shody (Pearson Chi-Square - X^2) a následně testu nezávislosti. Testování bylo prováděno pro hladinu významnosti $\alpha < 0,05$, $\alpha < 0,01$ a $\alpha < 0,001$. Zvláštní pozornost byla věnována vazbám mezi sledovanými sociodemografickými znaky a znaky, vyjadřujícími stanoviska občanů.

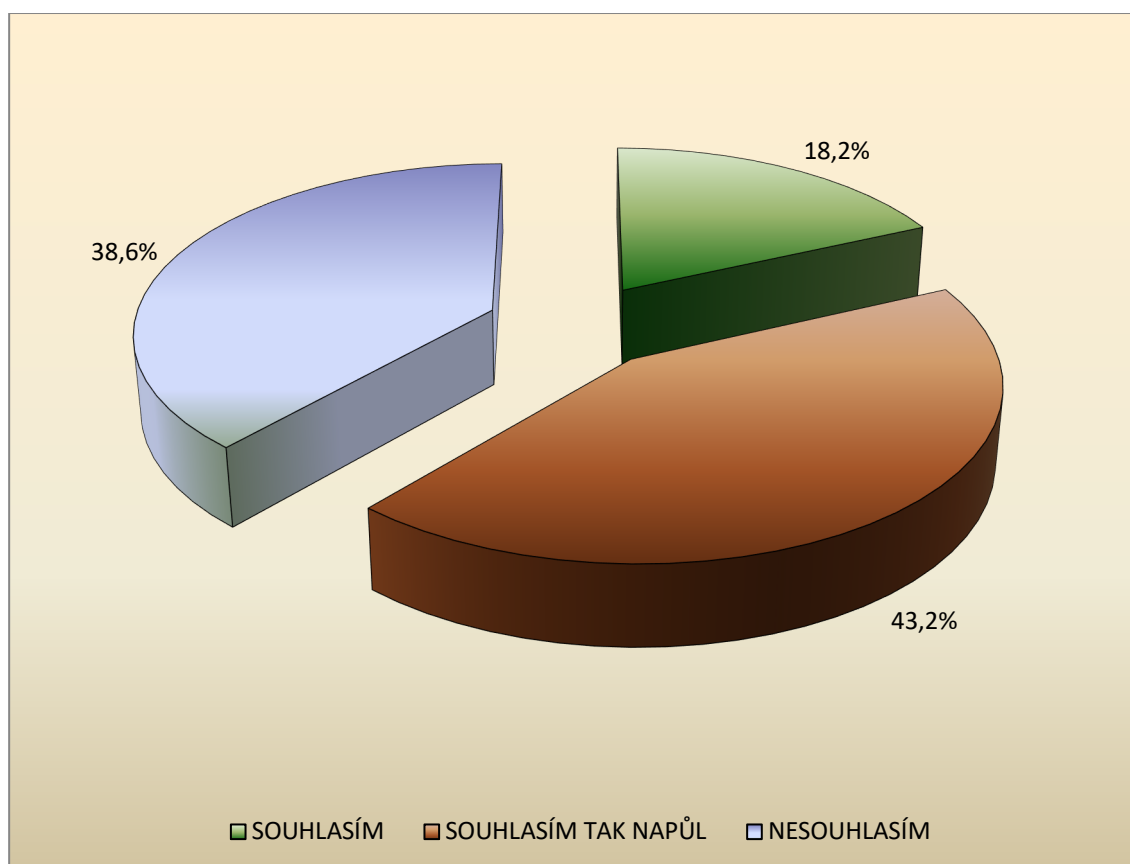
1. NÁZORY OBČANŮ NA PROSPĚŠNOST UŽÍVÁNÍ HOMEOPATICKÝCH PŘÍPRAVKŮ V DĚTSKÉM VĚKU

Svůj názor k prospěšnosti užívání homeopatických přípravků v dětském věku vyjadřovali občané prostřednictvím projektivní otázky. Dotazovaným byla v rámci výzkumu předložena teze následujícího znění: „*Je prospěšné, aby děti užívaly homeopatika v dětském věku.*“ Stanovisko k tomuto tvrzení vyjadřovali občané prostřednictvím třístupňové škály v podobě: „*souhlasím, souhlasím tak napůl, nesouhlasím*“,

S prospěšností užívání homeopatik v dětském věku souhlasí 18,2% dotázaných. Největší část (43,2%) občanů si není jista, zbývajících 38,6% respondentů s touto tezí nesouhlasí, jinými slovy, vyjádřili nesouhlas s užíváním homeopatických přípravků v dětském věku.

Graf č. 1 – Prospěšnost užívání homeopatik v dětském věku

N = 1806

Analýza, realizovaná na základě druhého stupně třídění prokázala statisticky významnou souvislost mezi názorem na užívání homeopatik v dětství a pohlavím a rodinným stavem dotazovaného.

Tabulka č. 4 – Prospěšnost užívání homeopatik v dětství

PROSPĚŠNOST UŽÍVÁNÍ HOMEOPATIK V DĚTSTVÍ A ...	N	HODNOTA χ^2	df	p	Stat. význ.
1. POHLAVÍ	1806	16,851	2	<0,001	***
2. VĚK	1806	17,630	12	0,127	n.s.
3. RODINNÝ STAV	1806	20,336	8	<0,01	**
4. VZDĚLÁNÍ	1806	3,774	6	0,707	n.s.
5. VELIKOST MÍSTA BYDLIŠTĚ	1806	11,321	10	0,333	n.s.
6. VZTAH K NÁBOŽENSKÉ VÍŘE	1806	2,349	4	0,672	n.s.

χ^2 - chí kvadrát; p - test nezávislosti; df - stupně volnosti

n.s. - Statisticky nevýznamný rozdíl

* - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,05$

** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,01$

*** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,001$

Byla prokázána statisticky významná souvislost mezi názorem občanů na prospěšnost užívání homeopatik v dětství a pohlavím. Platí, že ženy významně častěji souhlasí s prospěšností užívání homeopatik v dětství, muži s tímto užíváním vyjadřují významně častěji nesouhlas.

Byla prokázána statisticky významná souvislost mezi názorem občanů na prospěšnost užívání homeopatik v dětství a rodinným stavem. Platí, že osoby žijící ve volném vztahu (druh, družka) významně častěji „souhlasí tak napůl“ s prospěšností užívání homeopatik v dětství, ženatí (vdané) a rozvedení vyjadřují s tezí ve významně větší míře souhlas, ovdovělí s touto tezí ve významně větší míře nesouhlasí.

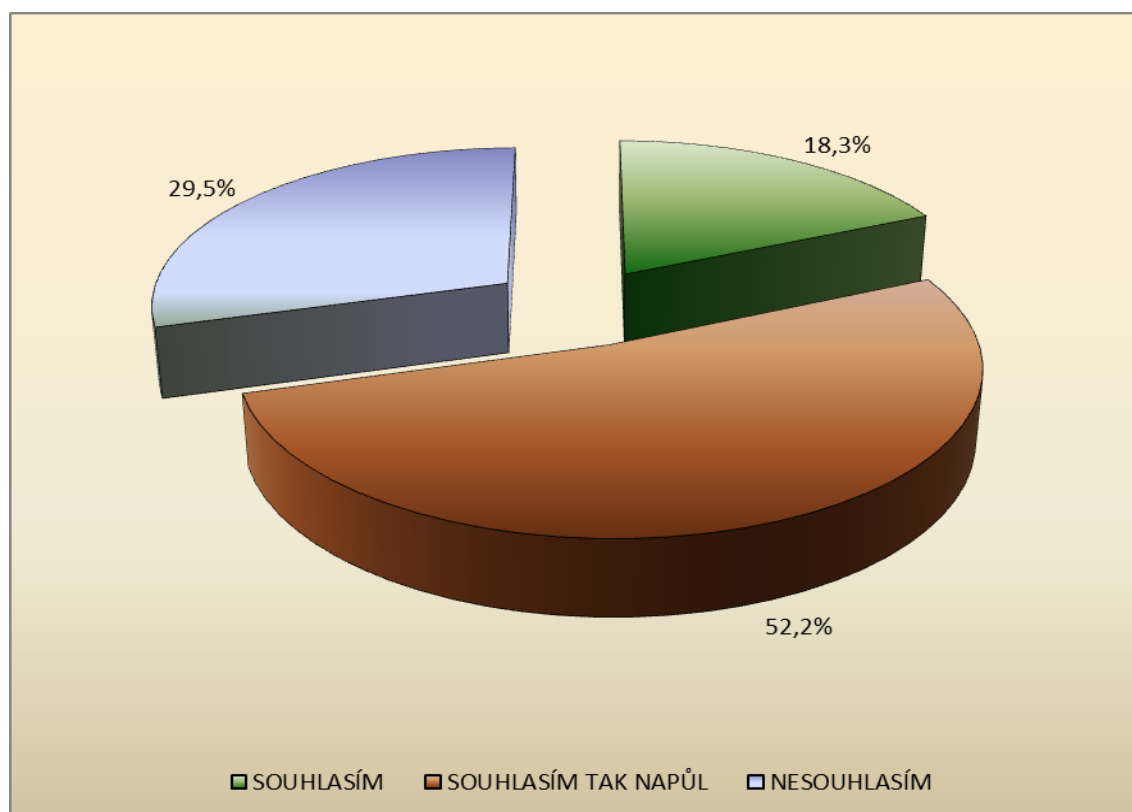
Statisticky významné souvislosti s ostatními sociodemografickými znaky nebyly identifikovány.

V případě názoru na prospěšnost užívání homeopatických přípravků v dětském věku převládá u veřejnosti neutrální postoj. Největší část občanů (43,2%) nemá vyhraněný názor a s tímto užíváním souhlasí tak napůl, 38,6% dotázaných se k tomuto užívání staví odmítavě, zbývajících 18,2% považuje toto užívání za prospěšné. Názor na prospěšnost užívání homeopatických přípravků v dětském věku statisticky významně ovlivňuje pohlaví a rodinný stav respondenta.

2. NÁZORY OBČANŮ NA PROKAZATELNOST LÉČEBNÝCH PROSTŘEDKŮ V HOMEOPATICKÝCH PŘÍPRAVCÍCH

S názorem na to, zda homeopatika obsahují prokazatelné léčebné prostředky, souhlasí tak napůl více než polovina občanů (52,2%). Nesouhlas s touto tezí vyjádřilo 29,5% dotázaných, zbývajících 18,3% s touto tezí souhlasí. Podobně jako v předcházejícím případě převládá s touto tezí nesouhlas.

Graf č. 2 – Názory na přítomnost léčebných prostředků v homeopatických přípravcích N = 1806

V případě názoru na přítomnost prokazatelných léčebných prostředků v homeopatikách byla identifikována statisticky významná souvislost s pohlavím.

Tabulka č. 5 – Přítomnost léčebných prostředků v homeopatikách

PŘÍTOMNOST LÉČEBNÝCH PROSTŘEDKŮ V HOMEOPATIKÁCH A ...	N	HODNOTA χ^2	df	p	Stat. význ.
1. POHLAVÍ	1806	24,569	2	<0,001	***
2. VĚK	1806	16,834	12	0,156	n.s.
3. RODINNÝ STAV	1806	9,176	8	0,328	n.s.
4. VZDĚLÁNÍ	1806	11,051	6	0,087	n.s.
5. VELIKOST MÍSTA BYDLIŠTĚ	1806	12,366	10	0,261	n.s.
6. VZTAH K NÁBOŽENSKÉ VÍŘE	1806	2,541	4	0,637	n.s.

χ^2 - chí kvadrát; p - test nezávislosti; df - stupně volnosti

n.s. - Statisticky nevýznamný rozdíl

* - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,05$

** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,01$

*** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,001$

Názor na to, zda jsou v homeopatických přípravcích obsaženy prokazatelné léčebné prostředky, je statisticky významně ovlivňován pohlavím. Platí, že ženy významně častěji souhlasí s tím, že léčebné prostředky jsou v homeopatických přípravcích obsaženy, muži s touto tezí vyjadřují významně častěji nesouhlas. Jiné sociodemografické znaky stanoviska občanů v tomto případě statisticky významně neovlivňují.

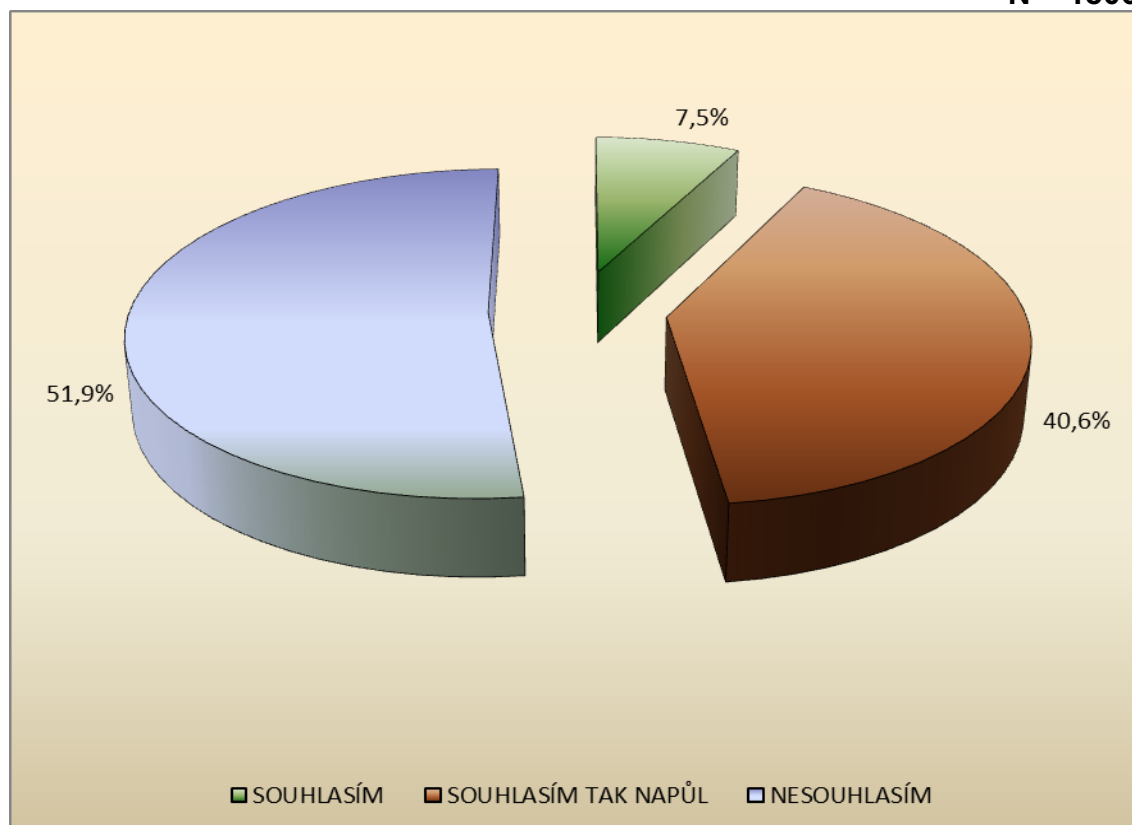
Většina občanů ČR (52,2%) nemá jasno v tom, zda homeopatické přípravky obsahují léčebné prostředky a s touto tezí souhlasí „tak napůl“. U ostatních převažuje nesouhlas (29,5%) nad souhlasem (18,3%). Názor na přítomnost léčebných prostředků v homeopatikách je statisticky významně ovlivňován pohlavím respondenta.

3. NÁZORY OBČANŮ NA ÚČINNOST HOMEOPATICKÝCH PŘÍPRAVKŮ

Názory občanů na účinnost homeopatických přípravků byly zjišťovány prostřednictvím projektivní otázky. V rámci výzkumu byla v této souvislosti předložena respondentům následující teze: *„Homeopatika jsou účinnější než klasická medicínská terapie“*.

Více než polovina občanů (51,9%) s tezí, že homeopatika jsou účinnější než klasická medicínská terapie, nesouhlasí. Podmíněný souhlas (souhlasím tak napůl) vyjádřilo 40,5% dotázaných a jen 7,5% občanů vyjádřilo s tezí o větší účinnosti homeopatik souhlas. Lze konstatovat, že velká většina občanů ČR nesouhlasí s tím, že by homeopatika byla účinnější než klasická medicínská terapie.

Graf č. 3 – Homeopatika jsou účinnější než klasická medicínská terapie
N = 1806

V případě názorů občanů na účinnost homeopatických přípravků z hlediska jejich porovnání s klasickou medicínskou terapií byla identifikována statisticky významná souvislost s velikostí místa bydliště.

Tabulka č. 6 – Názory občanů na účinnost homeopatických přípravků

TEZE „HOMEOPATIKA JSOU ÚČINNĚJŠÍ NEŽ KLASICKÁ MEDICÍNSKÁ TERAPIE A ...	N	HODNOTA χ^2	df	p	Stat. význ.
1. POHLAVÍ	1806	5,731	2	0,057	n.s.
2. VĚK	1806	17,418	12	0,135	n.s.
3. RODINNÝ STAV	1806	3,348	8	0,911	n.s.
4. VZDĚLÁNÍ	1806	7,301	6	0,294	n.s.
5. VELIKOST MÍSTA BYDLIŠTĚ	1806	20,906	10	<0,05	*
6. VZTAH K NÁBOŽENSKÉ VÍŘE	1806	5,590	4	0,232	n.s.

χ^2 - chí kvadrát; p - test nezávislosti; df - stupně volnosti

n.s. - Statisticky nevýznamný rozdíl

* - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,05$

** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,01$

*** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,001$

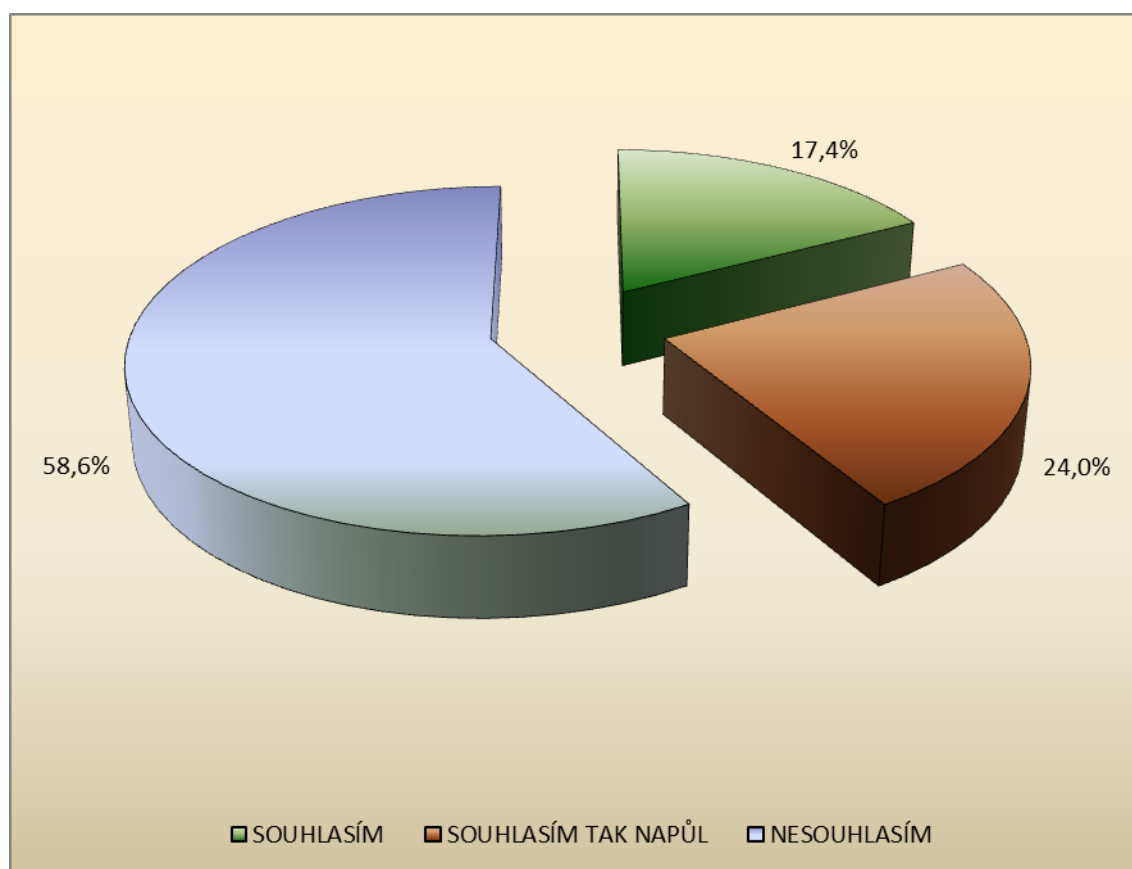
Aplikované testovací kritéria identifikovala statisticky významnou souvislost mezi názorem na účinnost homeopatických přípravků v porovnání s klasickou medicínskou terapií a velikostí místa bydliště. Statisticky významně vyšší souhlas s tezí o větší účinnosti homeopatik vyjádřili obyvatelé měst o velikosti 20.000 až 99.999 obyvatel, ve významně větší míře s tímto názorem nesouhlasí obyvatelé obcí od 500 do 1999 obyvatel a obyvatelé velkoměst (100.000 a více obyvatel).

Občané ČR většinou nesouhlasí s tezí o větší účinnosti homeopatických přípravků oproti klasické medicínské terapii. Souhlas s tímto tvrzením vyjádřilo pouze 7,5% respondentů. Názor na větší účinnost homeopatik významně souvisí s velikostí místa bydliště.

4. ZKUŠENOSTI OBČANŮ Z LÉČENÍ HOMEOPATICKÝMI PŘÍPRAVKY

Poslední část výzkumu, věnovaná homeopatickým přípravkům, byla zaměřena na zkušenosti občanů ČR s léčením homeopatickými přípravky. Byly zjišťovány jak vlastní kladné zkušenosti, tak vlastní negativní zkušenosti z léčení homeopatiky.

S tezí „*Mám vlastní kladné zkušenosti z léčení homeopatiky*“ vyjádřilo souhlas 17,4% dotazovaných. Částečný souhlas (souhlasím tak napůl) s touto tezí vyjádřilo 24,0% respondentů, zbývajících občané (58,6%) uvedlo, že s uvedenou tezí nesouhlasí, jinými slovy, že nemají vlastní kladné zkušenosti z léčení homeopatiky.

Graf č. 4 – Mám vlastní kladné zkušenosti z léčení homeopatiky N = 1806

Aplikované testy statistické významnosti identifikovaly statisticky významnou souvislost vlastních kladných zkušeností z léčení homeopatiky s pohlavím, věkem a vzděláním.

Tabulka č. 7 – Vlastní kladné zkušenosti občanů z léčení homeopatiky

VLASTNÍ Kladné zkušenosti z léčení HOMEOPATIKY A ...	N	HODNOTA χ^2	df	p	Stat. význ.
1. POHLAVÍ	1806	29,931	2	<0,001	***
2. VĚK	1806	28,422	12	<0,01	**
3. RODINNÝ STAV	1806	14,273	8	0,075	n.s.
4. VZDĚLÁNÍ	1806	13,041	6	<0,05	*
5. VELIKOST MÍSTA BYDLIŠTĚ	1806	6,610	10	0,762	n.s.
6. VZTAH K NÁBOŽENSKÉ VÍŘE	1806	3,516	4	0,475	n.s.

χ^2 - chí kvadrát; p - test nezávislosti; df - stupně volnosti

n.s. - Statisticky nevýznamný rozdíl

* - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,05$

** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,01$

*** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,001$

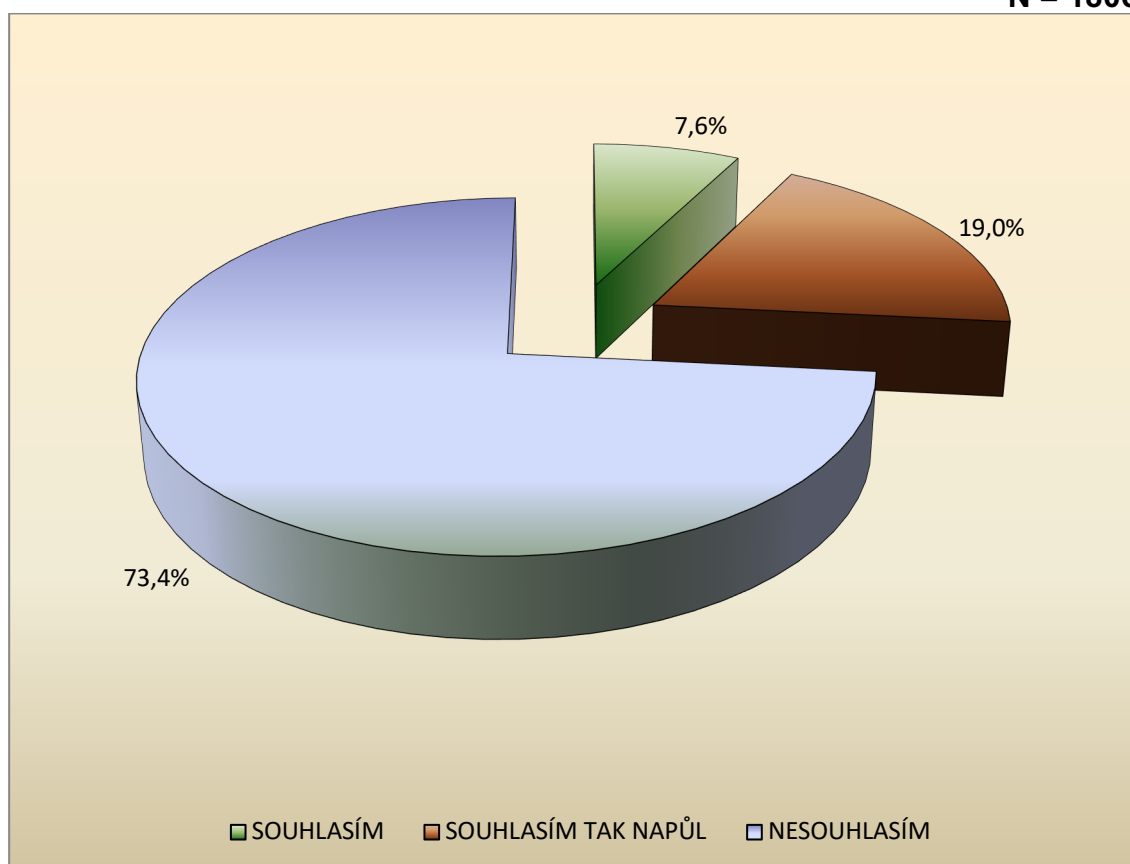
Byla identifikována statisticky významná souvislost mezi vlastními kladnými zkušenostmi z léčení homeopatiky a pohlavím. Platí, že ženy významně častěji souhlasí s tezí o vlastních kladných zkušenostech z léčení homeopatiky, muži s touto tezí významně častěji nesouhlasí.

Byla identifikována statisticky významná souvislost mezi vlastními kladnými zkušenostmi z léčení homeopatiky a věkem. Platí, že respondenti z nejvyšší věkové skupiny (65 a více let) významně častěji vyslovují nesouhlas s tezí o vlastních kladných zkušenostech z léčení homeopatiky.

Byla identifikována statisticky významná souvislost mezi vlastními kladnými zkušenostmi z léčení homeopatiky a vzděláním. Platí, že respondenti, kteří uvedli, že jsou vyučeni, vyslovují ve významně menší míře souhlas s tezí o vlastních kladných zkušenostech z léčení homeopatiky a významně častěji souhlasí s touto tezí jen napůl nebo s ní nesouhlasí.

S tezí o vlastních kladných zkušenostech z léčení homeopatiky souhlasí 17,4% občanů ČR. Nesouhlas s touto tezí vyjádřilo naopak 51,9% dotázaných, zbývající s tezí souhlasí tak napůl. Vlastní kladné zkušenosti z léčení homeopatiky statisticky významně ovlivňuje pohlaví, věk a vzdělání respondenta.

Pokud se týká stanoviska občanů ČR k tezi „*mám vlastní negativní zkušenosti z léčení homeopatiky*“, souhlas s ní vyjádřilo 7,6% dotazovaných. Dalších 19,0 % s touto tezí souhlasí tak napůl, zbývající téměř $\frac{3}{4}$ (73,4%) dotázaných s výše uvedenou tezí vyjádřilo nesouhlas. Jinými slovy, téměř $\frac{3}{4}$ občanů ČR nemá vlastní negativní zkušenosti z léčení homeopatiky.

Graf č. 5 – Mám vlastní negativní zkušenosti z léčení homeopatiky**N = 1806**

Aplikované testy statistické významnosti identifikovaly statisticky významnou souvislost vlastních negativních zkušeností z léčení homeopatiky s věkem, vzděláním a velikostí místa bydliště.

Tabulka č. 8 – Vlastní negativní zkušenosti občanů z léčení homeopatiky

VLASTNÍ NEGATIVNÍ ZKUŠENOSTI Z LÉČENÍ HOMEOPATIKY A ...	N	HODNOTA χ^2	df	p	Stat. význ.
1. POHLAVÍ	1806	2,234	2	0,327	n.s.
2. VĚK	1806	25,762	12	<0,05	*
3. RODINNÝ STAV	1806	15,211	8	0,055	n.s.
4. VZDĚLÁNÍ	1806	15,569	6	<0,05	*
5. VELIKOST MÍSTA BYDLIŠTĚ	1806	31,771	10	<0,001	***
6. VZTAH K NÁBOŽENSKÉ VÍŘE	1806	4,108	4	0,392	n.s.

χ^2 - chí kvadrát; p - test nezávislosti; df - stupně volnosti

n.s. - Statisticky nevýznamný rozdíl

* - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,05$

** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,01$

*** - Statisticky významný rozdíl pro hladinu významnosti $\alpha = 0,001$

Byla identifikována statisticky významná souvislost mezi vlastními negativními zkušenostmi z léčení homeopatiky a věkem. Platí, že respondenti z věkové skupiny 20 - 34 let významně častěji vyslovují nesouhlas s tezí o vlastních negativních zkušenostech z léčení homeopatiky.

Byla identifikována statisticky významná souvislost mezi vlastními negativními zkušenostmi z léčení homeopatiky a vzděláním. Platí, že vysokoškolsky vzdělaní respondenti vyslovují ve významně větší míře nesouhlas s tezí o vlastních negativních zkušenostech z léčení homeopatiky.

Byla identifikována statisticky významná souvislost mezi vlastními negativními zkušenostmi z léčení homeopatiky a velikostí místa bydliště. Platí, že respondenti z nejmenších obcí (1 – 499 obyvatel) významně častěji s touto tezí „souhlasí tak napůl“, s růstem velikosti obce roste i nesouhlas s touto tezí a významně nejvyšší je ve velkoměstech (100.000 a více obyvatel).

S porovnání negativních a kladných zkušeností z léčení homeopatiky vyplývá, že kladné zkušenosti občanů ČR převažují nad negativními zkušenostmi.

S tezí o vlastních negativních zkušenostech z léčení homeopatiky souhlasí 7,6% občanů ČR. Nesouhlas s touto tezí vyjádřilo naopak 73,4% dotázaných, zbývajících s tezí souhlasí tak napůl. Vlastní negativní zkušenosti z léčení homeopatiky statisticky významně ovlivňuje věk, vzdělání a velikost místa bydliště respondenta. Celkově převažují v populaci ČR kladné nad negativními zkušenostmi z léčení homeopatiky.

C. ZÁVĚREČNÉ SHRNUÍ

Reprezentativní sociologický výzkum občanů ČR byl realizován v závěru roku 2019. V jeho rámci bylo dotazováno metodou řízeného rozhovoru tazatele s respondentem (face-to-face) 1806 občanů, vybraných kvótním výběrem. Závěry výzkumu jsou reprezentativní pro občany ČR z hlediska jejich pohlaví, věku a regionu (kraje).

Výzkum byl zaměřen na identifikaci postojů občanů ČR k homeopatickým přípravkům. Jeho cílem bylo zjistit, jaké jsou názory občanů na podávání homeopatik v dětském věku, zda homeopatika obsahují prokazatelné léčebné prostředky a zda jsou účinnější než klasická medicínská terapie. Dalším z cílů výzkumu bylo identifikovat zkušenosti občanů ČR s užíváním homeopatických přípravků.

Z hlediska názorů na prospěšnost užívání homeopatických přípravků v dětském věku převládá u veřejnosti neutrální postoj. Největší část občanů (43,2%) nemá vyhraněný názor a s tímto užíváním souhlasí tak napůl, 38,6% dotázaných se k tomuto užívání staví odmítavě, zbývajících 18,2% považuje toto užívání za prospěšné. Názor na prospěšnost užívání homeopatických přípravků v dětském věku statisticky významně ovlivňuje pohlaví a rodinný stav respondenta.

Většina občanů ČR (52,2%) nemá jasno v tom, zda homeopatické přípravky obsahují léčebné prostředky a s touto tezí souhlasí „tak napůl“. U ostatních převažuje nesouhlas (29,5%) nad souhlasem (18,3%). Názor na přítomnost léčebných prostředků v homeopatikách je statisticky významně ovlivňován pohlavím respondenta.

Občané ČR většinou nesouhlasí s tezí o větší účinnosti homeopatických přípravků oproti klasické medicínské terapii. Souhlas s tímto tvrzením vyjádřilo pouze 7,5% respondentů. Názor na větší účinnost homeopatik významně souvisí s velikostí místa bydliště.

S tezí o vlastních kladných zkušenostech z léčení homeopatiky souhlasí 17,4% občanů ČR. Nesouhlas s touto tezí vyjádřilo naopak 51,9% dotázaných, zbývající s tezí souhlasí tak napůl. Vlastní kladné zkušenosti z léčení homeopatiky statisticky významně ovlivňuje pohlaví, věk a vzdělání respondenta.

Pokud se týká teze o vlastních negativních zkušenostech z léčení homeopatiky, souhlasí s ní 7,6% občanů ČR. Nesouhlas s touto tezí vyjádřilo naopak 73,4% dotázaných, zbývající s tezí souhlasí tak napůl. Vlastní negativní zkušenosti z léčení homeopatiky statisticky významně ovlivňuje věk, vzdělání a velikost místa bydliště respondenta.

Celkově převažují v populaci ČR kladné zkušenosti nad negativními zkušenostmi z léčení homeopatiky.

PŘEHLED TABULEK

Tabulka č. 1 – Složení výběrového souboru dle pohlaví a věku	5
Tabulka č. 2 – Složení výběrového souboru dle krajů	6
Tabulka č. 3 – Odmítnutí účasti ve výzkumu dle pohlaví a věku	7
Tabulka č. 4 – Prospěšnost užívání homeopatik v dětství	11
Tabulka č. 5 – Přítomnost léčebných prostředků v homeopatikách	13
Tabulka č. 6 – Názory občanů na účinnost homeopatických přípravků	15
Tabulka č. 7 – Vlastní kladné zkušenosti občanů z léčení homeopatiky	17
Tabulka č. 8 – Vlastní negativní zkušenosti občanů z léčení homeopatiky	19

PŘEHLED GRAFŮ

Graf č. 1 – Prospěšnost užívání homeopatik v dětském věku	11
Graf č. 2 – Názory na přítomnost léčebných prostředků v homeopatických přípravcích	13
Graf č. 3 – Homeopatika jsou účinnější než klasická medicínská terapie	15
Graf č. 4 – Mám vlastní kladné zkušenosti z léčení homeopatiky	17
Graf č. 5 – Mám vlastní negativní zkušenosti z léčení homeopatiky	19

PŘÍPADNÉ DALŠÍ INFORMACE SI VYŽÁDEJTE:

© **SPIROX, S.R.O.**
P. O. BOX 30
Sokolská 31, 120 21 Praha 2
TEL.: 296 181 212 FAX: 296 181 804
E-MAIL: info@help-lic.cz
URL: <http://www.help-lic.cz>